7 december 2023

Zienswijze Energie-Nederland
Ontwerpbesluit betreffende niet gebruikte transportrechten (GOTORK)

Energie-Nederland ondersteunt het voorstel niet om netbeheerders het recht te geven om gecontracteerd transportvermogen te verlagen. Energie-Nederland stelt voor om het ontwerpbesluit in zijn geheel in te trekken.

De principiële argumenten voor deze zienswijze zijn in het kort als volgt:

1. Het afnemen van gecontracteerde capaciteit is onnodig. Netgebruikers die meer capaciteit hebben gecontracteerd dan dat ze gebruiken, reserveren geen capaciteit en blokkeren geen toegang tot het net voor andere netgebruikers. Als netbeheerders stellen dat dat wel het geval is, dan stellen zij dat er sprake is van “contractuele congestie”. Maar het afroepen van contractuele is in strijd met hoofdstuk 9 van de Netcode. Netbeheerders moeten op grond van hoofdstuk 9 Netcode uitgaan van de te verwachten fysieke belasting van het net op basis van de verwachten gelijktijdige invoeding en onttrekking (fysieke congestie). Dit is niet de optelsom van individueel gecontracteerde transportcapaciteiten. Als een netbeheerder constateert dat een netgebruiker zijn gecontracteerde capaciteit niet gebruikt, kan de netbeheerder uiteraard altijd in gesprek gaan met deze netgebruiker om beter inzicht te krijgen in mogelijk toekomstig netgebruik. Het recht om het net te gebruiken tot aan de gecontracteerde capaciteit, moet niet vertaald worden als een plicht voor de netbeheerder om transportcapaciteit tot die gecontracteerde waarde te reserveren.
2. Er zijn betere alternatieven. Uiteraard is het van belang dat een netbeheerder inzicht heeft in het toekomstige gedrag van aangeslotenen. Als een aangeslotene bijvoorbeeld duidelijk onder zijn gecontracteerde capaciteit blijft, kan dat aanleiding zijn voor de netbeheerder om navraag te doen bij deze aangeslotene. Als die aangeslotene dan bijvoorbeeld duidelijk maakt dat hij pas over twee jaar verwacht te groeien en zijn gecontracteerde capaciteit maximaal gaat benutten, dan kan de netbeheerder die informatie gebruiken voor zijn netberekeningen bij het bepalen van verwachte fysieke congesties. En als de netbeheerder meer zekerheid wil hebben, kan de netbeheerder met deze aangeslotene een CBC voor die periode (in het voorbeeld: twee jaar) afsluiten. Op die manier wordt voorkomen dat er onnodig een congestie wordt afgeroepen en mogelijk nieuwe aanvragen voor transportcapaciteit onnodig in een wachtrij worden geplaatst.
    - Overigens wordt in het ontwerpbesluit opgenomen (in artikel 7.18 lid 1) dat de netbeheerder in overleg treedt met de aangeslotene als de aangeslotene zijn aansluiting beperkt benut. Energie-Nederland wijst dit niet af. Het is goed als netbeheerders in contact

zijn met aangeslotenen over hun toekomstig gebruik van de aansluiting. Het is echter onnodig om dit in de code op te nemen.

3. Daarnaast is het afnemen van gecontracteerde capaciteit door de netbeheerder niet effectief. De afnemer heeft immers betaald voor de aansluiting en betaalt voor de gecontracteerde capaciteit. Als de afnemer zijn gecontracteerde capaciteit verlaagt (of als zijn capaciteit wordt verlaagd/afgenomen door de netbeheerder), loopt de afnemer het risico dat een aanvraag om de gecontracteerde capaciteit op een later moment te verhogen wordt afgewezen. (De netbeheerder heeft immers het recht om zo'n verzoek tot verhoging af te wijzen, als het voldoen aan dit verzoek zou leiden tot extra redispatch met een overschrijding van de technische of financiële grens.) Het afnemen van gecontracteerde capaciteit vereist dus dat de netbeheerder hard maakt dat de afnemer ook in de toekomst zijn aansluiting slechts beperkt zal gaan gebruiken. Dat zal normaalgesproken onmogelijk zijn omdat de afnemer altijd plausibel zal kunnen argumenteren dat hij de hogere transportcapaciteit op een later moment wel nodig heeft. Ten slotte, leidt invoering van Gotork tot het risico dat aangeslotenen de perverse prikkel krijgen om zo en nu en dan de aansluiting tot aan de gecontracteerde capaciteit te benutten met als enige doel om te voorkomen dat de netbeheerder denkt dat de gecontracteerde capaciteit niet wordt gebruikt.

Daarnaast hebben wij, los van de principiële bezwaren, enkele praktische bezwaren. Op basis daarvan doet Energie-Nederland enkele voorstellen voor wijziging indien ACM het ontwerpbesluit niet wil intrekken.

1. In Artikel 7.18 lid 2 wordt een periode van 12 maanden genoemd. Een periode van 12 maanden is veel te kort. Het leidt tot onnodige extra onzekerheid, dus ook voor projecten die belangrijk zijn voor de transitie. Met name voor het elektrificeren van energieverbruik door bedrijven zijn veel langere ontwikkelperiodes nodig. Het voorstel is in plaats van 12 maanden een periode van 5 jaar te nemen. Een andere mogelijkheid is om geen termijn in de code op te nemen, maar om de periode af te laten hangen van de realisatieplannen van de betreffende aangeslotene.
2. In Artikel 7.18 lid 6 sub c wordt aangegeven dat het afnemen van gecontracteerde transportcapaciteit niet geldt als de aangeslotene kan aantonen dat een deel van het gecontracteerd transportvermogen slechts incidenteel en onverwacht kan worden aangesproken voor vanuit bedrijfsvoering of de technische veiligheid van de installatie onvermijdelijke en niet beïnvloedbare piekbelastingen. Hierbij moet het volgende worden aangetekend.

- Dit moet ook voor de volledige (en niet alleen een deel van de) gecontracteerde transportcapaciteit kunnen gelden.
- Dit moet ook kunnen gelden voor situaties waarbij de aansluiting voor een langere periode en/of continu zwaarder wordt benut. Een voorbeeld hiervan is het gebruik van elektriciteitsproductiemiddelen (WKK's of STEG's) die als back-up dienen voor warmtelevering als de (duurzame) warmtebron wegvalt. Het gebruik van die elektriciteitsproductiemiddelen is dan noodzakelijk om de continuïteit van de warmtelevering te borgen. Deze productiemiddelen zijn dan voor hun warmtelevering mogelijk nodig voor een langere periode, omdat een nieuwe duurzame warmtebron normaalgesproken niet snel gerealiseerd kan worden. Ten slotte is er in die situatie geen sprake van een piekbelasting.

Het voorstel is dan om Artikel 7.18 lid 6 sub c als volgt te wijzigen:

- waarvoor geldt dat de aangeslotene kan aantonen dat ~~een deel van~~ het gecontracteerd transportvermogen ~~slechts incidenteel en onverwacht~~ kan worden aangesproken voor vanuit bedrijfsvoering of de technische veiligheid van de installatie onvermijdelijke ~~en niet beïnvloedbare piek~~belastingen.